

- підвищення рівня самоорганізації і консолідації роботодавців, посилення лізальності системи соціального партнерства, розширення діалогу влади і бізнесу;

- забезпечення захисту прав працівників на своєчасне та в повному розмірі отримання заробітної плати, а також погашення заборгованості;

- залучення необхідних інвестицій в виробництво і польський капітал.

Отже питання вдосконалення державного регулювання оплати праці в Україні потребують невідкладного вирішення насамперед шляхом перегляду механізму державного регулювання в частині посилення контролюючих функцій держави за процесом оплати праці та дотриманням вимог чинного законодавства у цій сфері.

*Список використаних джерел:*

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95 із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 23.01.07

2. Проблеми регулювання оплати праці у посткризовій економіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://conferences.neasmo.org.ua/node/1732>

### Види акціонерних угод

**Штим Т.Б.,** здобувач, асистент кафедри господарського права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Акціонерна угода – це договір, що укладається, як правило, між акціонерами, за умовами якого визначаються: порядок управління товариством, вирішення корпоративних конфліктів, порядок і умови голосування сторін, розподілу прибутку, відчуження акцій, вирішення корпоративних конфліктів тощо. За акціонерною угодою її учасникам або надаються певні права, або покладаються додаткові обов'язки, що не передбачені законодавством (з певними винятками).

З метою упорядкування різноманітності акціонерних угод та організації їх аналізу наведемо декілька можливих варіантів їх класифікації. Аналіз зарубіжних досліджень показав відсутність будь-яких класифікацій. Як правило, акціонерні угоди розглядаються у контексті окремих питань управління компанією. У роботах деяких вчених піднімалося питання класифікації акціонерних угод. Так, зокрема, І. Булгаков та І. Нікіфоров запропонували класифікувати акціонерні угоди за суб'єктним складом і передумовами їх укладення на такі види: угоди співінвесторів та угоди міноритаріїв [1]. Угоди співінвесторів - акціонерні угоди, що укладаються декількома крупними акціонерами/інвесторами з метою забезпечення управління спільним підприємством за рахунок створення ефективного механізму узгодження їх інтересів. Угоди міноритаріїв – акціонерні угоди, що укладені декількома міноритарними акціонерами для консолідованого впливу на управління компанією. Такі угоди можуть мати різні цілі. Вони можуть бути спрямовані на покращення становища міноритаріїв відносно встановленого законом рівня та попередження зловживань зі сторони менеджменту та крупних акціонерів. Наступна група таких угод спрямована на узгодження дій групи міноритаріїв для підвищення рівня впливу на рішення, що приймаються товариством.

Наступна класифікація, розроблена російським вченим С. Ковальовим, який в якості критерію пропонує інтерес, що покладений в основу акціонерної угоди: при включенні до складу акціонерів, при виході зі складу акціонерів, у разі встановлення балансу інтересів акціонерів і при утворенні вирішальної

коаліції міноритарних акціонерів[2]. Метою акціонера під час придбання пакету акцій акціонерного товариства є можливість впливати на прийняття рішень (блокувати прийняття рішень); під час продажу акцій – забезпечити власні інтереси у випадку втрати впливу на прийняття рішень (можливості блокувати рішення); у разі встановлення балансу інтересів акціонерів – завчасно визначати сфери впливу під час прийняття рішень; у разі утворення вирішальної коаліції міноритарних акціонерів – отримати можливість впливати на прийняття рішень (блокувати прийняття рішень).

Залежно від способу закріплення виділяють формальні (письмово закріплені угоди - договори) і так звані «джентльменські угоди» (усні домовленості). У випадку невиконання формальних угод можна застосовувати всі інструменти врегулювання розбіжностей, що включають у себе використання третьої сторони - гаранта, медіації, третейського суду і державних судових органів з можливістю примусового виконання угод. Усні ж домовленості обмежені інструментами врегулювання розбіжностей (без можливості примусового виконання угод) [3].

Класифікація за предметом акціонерної угоди: предметом акціонерної угоди є «права акціонера на акції» (обмеження акціонерів у розпорядженні належними їм акціями (tag along, drag along, lock in, Russian Roulette); обмеження обігу акцій на певний період; механізм визначення ціни продажу/купівлі акцій для акціонерів та інших осіб); предметом акціонерної угоди є «права з акцій» (права міноритарних акціонерів: пропонувати свого кандидата у раду директорів або самому приймати участь у виборах; вимагати звіту про управління компанією; накладати вето з певних питань; брати участь у дивідендній політиці компанії; визначення порядку голосування: голосування на загальних зборах; голосування під час обрання членів ради директорів; визначення кваліфікаційної більшості для голосування з ключових питань тощо); предметом акціонерної угоди можуть бути «питання управління компанією, що не пов'язані з правами акціонерів» (попередження та вирішення конфліктних та «патових ситуацій»; збереження робочих місць у разі укладення договору злиття-приєднання; визначення умов конфіденційності; вирішення питань, що стосуються інтелектуальної власності, створеної у результаті діяльності компанії тощо) [4].

Наведена класифікація дозволяє узагальнити все різноманіття предметів, з приводу яких укладаються акціонерні угоди, показати безліч питань корпоративного управління, які можуть бути вирішені в акціонерних угодах у доповнення до діючих правил, замість діючих правил, чи, як єдино можливий спосіб їх вирішення. Виходячи з питань, що можуть бути врегульовані акціонерною угодою можна запропонувати наступну класифікацію акціонерних угод: залежно від характеру прав акціонерів, що становлять предмет акціонерної угоди: майнові та організаційні.

О. М. Вінник також пропонує класифікувати такі угоди за суб'єктом складом: акціонерні угоди засновників (без обмежень щодо строку дії засновницького договору (ч. 3 ст. 9 Закону України «Про акціонерні товариства»); акціонерні угоди власників акцій; акціонерні угоди за участю потенційних акціонерів (осіб, які підписалися на акції, або які їх набувають у акціонерного товариства, що продає раніше викуплені у акціонерів акції) [5].

Оскільки ми притримуємося широкого підходу до розуміння акціонерних угод, то вважаємо за доцільне доповнити дану класифікацію угодами, що укладені за участю акціонерного товариства та органів державної влади, зокрема, як таких, що укладаються у процесі приватизації. У зв'язку з чим

пропонуємо за суб'єктно-предметним критерієм класифікувати акціонерні угоди на: 1) угоди, що укладаються між акціонерами-інвесторами та 2) угоди між акціонерами-інвесторами та органом приватизації, як окремим учасником такої угоди.

*Список використаних джерел:*

1. Булгаков И., Никифоров И. Соглашение между акционерами в российском праве: есть ли альтернатива? / И. Булгаков, И. Никифоров // Корпоративный юрист. – 2006. - № 11. – с. 27-32.
2. Ковалев С. Акционерные соглашения и обязательный выкуп или обязательное предложение о приобретении / С. Ковалев // Корпоративный юрист. - 2008. - № 9. – с. 13-15.
3. Шаститко А.Е. Акционерные соглашения в системе корпоративного управления : [монография] / А. Е. Шаститко, Т. А. Радченко. - М., 2008. – 116 с.
4. Радченко Т. А. Акционерные соглашения в институциональной структуре фирмы : дисс. ... к. э. н. : 08.00.01 / Радченко Татьяна Алексеевна. – Москва. – 2010. – 118 с.
5. Вінник О. Акціонерні угоди / Оксана Вінник // Юридична Україна. – 2010. - № 5. – с. 20-27.